

JURYRAPPORT

Ellen Deckwitz – Hogere natuurkunde

In deze dichtbundel van Ellen Deckwitz ontmoeten we haar grootmoeder, een vrouw van 'drie meter lang', getekend door haar ervaringen in het Jappenkamp in voormalig Nederlands-Indië. Ze zweeg erover tegen iedereen behalve haar kleindochter. Het is de aanleiding voor de dichter om nader onderzoek te doen naar haar Nederlands-Indische wortels, haar familiegeschiedenis, de doorwerking van het oorlogstrauma op de generaties erna, de zwijgcultuur in families zoals de hare. Hoe heeft het trauma en het zwijgen de familiedynamiek beïnvloed, hoe echode het van grootmoeder door in moeder, in kleindochter? Deckwitz schreef het op in beeldrijke, confronterende en verhalende poëzie – 'deels reisverhaal, deels mythe, deels getuigenis'. Op weergaloze wijze, doorspekt met nietsontziende humor legt Deckwitz de tragedie van haar erfenis bloot die haar de vrijheid ontnemt 'zelf te bepalen hoe ik / word aangetast'.

Eva Gerlach – Oog

De negen afdelingen van deze bundel draaien als een spiraal rond het oog van de storm, steeds heviger schudden de gedichten je door elkaar, tot je een nulpunt bereikt. Gerlachs bundel lezen is een mystieke tocht afleggen naar de stilte en de leegte. *Oog* is geen toevallige oogst van wat er nog op Gerlachs poëzieplank lag, maar een strak gecomponeerde reeks die net ook de samenhang der dingen als thema heeft. En toch staat elk gedicht ook op zichzelf, heeft elk gedicht ook een interne samenhang. Ja, de poëzie van Eva Gerlach is heel ernstig, en ook moeilijk, maar het bijzondere is dat je er ook door overrompeld wordt als je deze poëzie niet interpreteert maar gewoon leest en laat binnenkomen. Ook daarvoor staat het 'oog': de ontvankelijke blik van de lezer die bereid is deze poëzie diep te laten doordringen. Je komt er niet ongeschonden uit.

Dominique de Groen – Sticky Drama

De Groen schetst in deze bundel een - vanuit menselijk optiek – dystopisch landschap: er heeft zich een ramp voltrokken en de diepste en oudste levensvormen nemen de

hoofdrol over. De mens is niet langer maatgevend want het leven is hardnekkig, veelvormig en ouder dan de mens. De Groen schetst dus geen apocalyps, maar een alternatief. Het is het verhaal van een begin en niet van een einde. Meer dan een aanklacht is deze poëzie een provocatie en een oproep om te kijken naar en te denken over de wereld om ons heen. Met deze ferme blik naar buiten gericht heeft De Groen een intelligente en onverschrokken bundel geschreven, zowel wat betreft engagement als qua vorm.

Asha Karami – Godface

Asha Karami schreef met *Godface* een bijzonder intrigerende, raadselachtige debuutbundel waarin ze op haast onnavolgbare wijze (en met veel humor) verslag doet van ons leven in een maatschappij die voortdurend de vraag stelt wie of wat we (willen) zijn: 'mevrouw, wie bent u? mevrouw?'. In *Godface* schittert het antwoord daarop door alle flarden van verhalen en personages heen, om dan weer te verdwijnen, als een droom die zich nooit helemaal laat vangen. We ontmoeten een alcoholistische moeder, een Iraanse vader, de zieke buurman, een vriend die niet komt opdagen, de goudblonde yogadocent of een vermoeide huisarts; allemaal verschillende personages die vluchtig in contact komen met de 'ik', die daardoor zelf nooit scherp in beeld komt, maar verbrokken en anekdotisch aan de lezer verschijnt. Karami houdt de lezer een spiegel voor: we hopen er misschien een godface in te zien, maar we staren in de leegte.

Marieke Lucas Rijneveld – Fantoommerrie

In een overdonderde stroom van verbeeldingskracht en taalspel bezoekt Rijneveld in deze bundel de geboortegrond en de kindertijd. De paginavullende gedichten zijn rijk aan associatieve beeldtaal en benemen de lezer bijna letterlijk de adem. Rijneveld is nog daar waar het pijn deed en doet: het thuis dat geen bescherming bood en een lichaam dat niet als een zelf voelde. Al dichtend zet ze daar een levendig en pulserend toevluchtsoord tegenover. Met concrete, soms absurde metaforen en gedachtesprongen zoekt de dichter houvast in een verwoed pogen het grote en oncontroleerbare het hoofd te bieden. Rijneveld lezen is meegaan in het taalplezier en de verbeelding, en tegelijk durven lezen wat erdoor verborgen wordt.

marwin vos – het leven van sterren

Een 'leesboek over geweld' aankondigend, geeft marwin vos pakkend vorm aan de complexe sociale realiteit waarin seksueel geweld wordt gepleegd en onder de mat geveegd. Uit verzamelde getuigenissen haalt ze patronen, ziet ze de codes, herkent ze strategieën. Hieruit groeit een poëtisch patchwork dat wars is van sentiment en persoonlijk relaas. Het toont hoe seksueel geweld ingebakken zit in het sociale weefsel. Het is een vorm van machtsmisbruik die niet los te zien is van grondonteigeningen en oorlogsmisdaden.

Tegen de zwijgcultuur zet marwin vos de poëzie in. In spreektaalige heldere gedichten benoemt ze niet alleen dit geweld, maar slaagt ze er ook in om de condities te tonen die dit geweld laten voortduren.